

Tidningen

Hemvärnet

Nationella
skyddsstyrkorna

#3-2014

Propagandakrig
Den statistiska soldaten
Musikkår på USA-besök
Skånska skyddsvakter
Ladda kroppen med mat

FRAMTIDENS
FÖRSVAR

Försvarsberedningen vill
satsa på hemvärnet

Vässade Krig i Norrland förband

Katastrofer kan hända.
Även i Sverige.

www.overlevnadsbutiken.se

**NÄR DET RÄKNAS,
RUSTA DIG RÄTT!**

Nu säljer vi även allt
från Snigeldesign.

CASTLE SECURITY

www.castlesecurity.se

Dogtag
Komplett set
Präglade brickor
Metall eller Guld
Pris: 165 kr

SURPLUSBUY

www.surplusbuy.se

Para bags
Pris: 365 kr

Bomberjacka MA1
Svart, oliv och marinblå
Pris: 395 kr

Slipsnål & Manschettknappar
Tre Kronor
Pris: 195 kr

Gasmask
Rysk med slang
Pris: 245 kr

Insatsväska
3 olika modeller
Pris: 345 – 495 kr

Persedelpåse
Oliv och marinblå
Pris: 245 kr

Ny Fältskjorta
Grön och ljusblå (civilförsv.)
Pris: 70 kr

BDU Byxa Dam och Herr
Många färger/
mönster
**Pris:
295 – 395 kr**

Olles Bror 100% ull
Nyttillverkad kopia
Pris: 125 kr

Kalashnikov AK47
Original Bajonett
Pris: 385 kr

Elstål/Tändstål
"Fire Flash"
Rejäl Armémodell, 10 mm
Pris: 115 kr

HANDLA TRYGGT OCH SÄKERT

Betala med faktura, kortbetalning eller förskott via bankgiro.

Billig och snabb leverans – max 49:- frakt, order inkomna före kl. 10 skickas samma dag!
Ordermottagning även via mail: kundcenter@surplusbuy.se eller tel: 033-13 32 01.

Vår butik i Borås: Getängsvägen 38, 504 68 Borås. Tel. 033-13 32 01. Öppet: Vard. 10-18, Lörd. 10-14

Flera steg framåt

Fakta om hemvärnet:

Alla i hemvärnet är med frivilligt. Personalen övar mellan 4 och 13 dagar per år beroende på befattning. Uppfyller du ditt avtal får du minst 3500 kronor per år. Du kan gå ur när du vill.

Hemvärnets viktigaste uppgifter är att bevaka, skydda, ytövervaka samt stödja det civila samhället vid fred, kris och krig.

Hemvärnsförbanden ska med mycket kort varsel kunna sättas in över hela landets yta. Med huvuddelen inom 24 timmar efter order och med tillfälligt sammanstatta enheter inom 6 timmar.

År 2014 ska det finnas 40 bataljoner med cirka 22 000 hemvärnssoldater, varav cirka 17 000 ingår i de Nationella skyddsstyrkorna.

Alla soldater tillhör någon av de 22 utbildningsgrupperna som finns spridda över hela landet. Utbildningsgrupperna är ansvariga för övningar och utbildning.

Vill du gå med? Gå in på hemvarnet.se, personer som inte gjort värnplikt kan bli specialister eller gå tremånadersutbildningen GMU.

Den parlamentariskt sammansatta Försvarsberedningen lämnade den 15 maj sin rapport "Försvaret av Sverige – starkare försvar för en osäker tid" till försvarsministern. Beredningens rapport är en del i det underlag som tas fram inför det kommande inriktningsbeslutet för försvarets utformning tidsperioden 2016 – 2020. Beslut fattas av riksdagen våren 2015.

För hemvärnet innehåller rapporten en del nyheter. Den väg som statsmakterna slog in på 2009, med ett reformerat och utvecklat hemvärn fortsätter. Försvarsberedningen pekar särskilt på hemvärnets betydelse för skydd av flyg- och marinstridskrafternas baser. Rapporten trycker också på att förbanden skall ha en hög tillgänglighet. Man fortsätter att utveckla hemvärnets förmåga med uppgifter som kan lösas av ett frivilligt system där ditt intresse, din förmåga och din villighet att engagera dig är helt avgörande.

FÖRSVARSBEREDNINGEN nämner särskilt någon typ av granatkastarsystem och ett lättare luftvärnssystem, båda dessa system ger ett bättre innehåll i begreppet

"skydda". Man pekar även på förmågan att bygga större reservförbindelser.

I rapporten ägnas också ganska mycket utrymme åt samhällets robusthet. Beredningen föreslår att hemvärnsförbanden får en ny huvuduppgift vid sidan av de militära, nämligen "stöd till samhället". Hemvärnsförbanden skall även kunna stödja polisen på ett tydligare och mer utvecklat sätt än idag. Det kan innebära biträde med avspärkning, trafikreglering etc. Vad detta innebär i praktiken och hur effekt ska åstadkommas måste naturligtvis analyseras noggrant.

Man tar även upp den grundläggande utbildningen till hemvärnsförbanden, som volymmässigt inte riktigt gett oss det antal som var förväntat. Beredningen föreslår en "egen" lokal utbildning som omfattar fyra till sju månader beroende på befattning. Det skulle ge mycket goda möjligheter att säkerställa en god personalförsörjning till hemvärnsförbanden utöver de som kommer från heltids- och deltidssystemen.

Det vi nu väntar på är regeringens anvisningar för hur Försvarsmakten skall omsätta beredningens rapport.

JAG KAN sammanfattningsvis konstatera att rapporten innebär en välkommen ambitionsökning för hemvärnet och att denna ligger inom vad som är rimligt att klara av. Naturligtvis kräver det adekvata ekonomiska resurser och framförallt kunnig och dedikerad personal som kan omhänderta denna utveckling.

Precis när jag skriver detta har de stora flygvapen- och marinövningarna avslutats. I flera av dessa har hemvärnsförbanden deltagit och samövat för första gången på mycket lång tid. Lovorden är många. Det gör mig stolt och ni skall ha all heder. ●

Roland Ekenberg

Roland Ekenberg

6 | Försvarsberedningens rapport

8 | Statistik

Hemvärnssoldaten i siffror

10 | Nytt minnesmonument

Stupade soldater hyllas

14 | Kriget om sanningen

Propaganda, källkritik och psykologiskt försvar

18 | Ovanlig gruppchef

David Lewin tog flyget till övningarna

20 | Storövning i norr

Fältjägarbataljonen och Medelpads hemvärnsbataljon i krig

26 | Musikkår i USA

Virginia Tattoo fick svenskt besök

30 | Befattning

Motorcykelordonnans

32 | Vårövning i Skåne

Från fred till krig

36 | Stridsvärde

Ladda kroppen med rätt mat

38 | Läsarnas bilder

39 | Insänt

Test av Dalarnas bataljon

Chefredaktör
och ansvarig utgivare:
Therese Åkerstedt
08-788 97 38
red@tidningenhemvarnet.se

Reporter:
Christina Mårtensson

Redigerare:
Jenny Almersdotter

Korrektur:
Mats Andersson

Adress:
Banérgatan 62
115 53 Stockholm
Telefon 08-788 75 00

TS-kontrollerad upplaga 2013:
27 900 exemplar

Tryck:
V-Tab

Annonsbokning:
Newsfactory
Fredrik Karlsson
08-505 73 874
fredrik.karlsson@newsfactory.se

Prenumerera:
100 kr för 6 nummer/år,
200 kr till utlandet
adm@tidningenhemvarnet.se
Bankgiro: 102-9321
Ange namn
och adress.

Alla som är med i hemvärnet
får tidningen gratis. Vid fel
adress eller utebliven tidning
ska du kontakta din
utbildningsgrupp som sköter
hemvärnssoldaternas adress-
register, se hemvarnet.se.
Friexemplar: Myndigheter,
organisationer och personer
vars arbete rör hemvärnet/
Försvarmakten har möjlighet
att få tidningen gratis.

Vår bästa tid är nu

DET HAR HÄNT att tidningen blivit beskylld för att vara en svenska "Pravda", i Sovjetunionen kommunistpartiets största "propagandatidning". Uppenbarligen av folk som inte läser min inledare eller våra granskningar. Men att göra en tidning för hemvärnsoldater utan att var positiv till hemvärnet vore konstigt. Det betyder att majoriteten av våra artiklar är neutrala eller positiva, men vi väljer heller inte för att göra granskningar och kritisera sådant som inte fungerar. Dock i syfte att förbättra vårt försvar, och då framför allt hemvärnet.

UNDER VÅREN HAR ordet propaganda blivit extra aktuellt. För att ta ett berömt citat: "Krigets första offer är sanningen". Och att vinna slaget om opinionen är minst lika viktigt som att vinna själva kriget. Läs mer om det i vår granskning.

HEMVÄRNET HAR varit framgångsrikt när det gäller att skapa opinion och stöd. Enligt Försvarmaktens perspektivplan 2008 skulle hemvärnet halveras, antalet bataljoner minska till 30 och man skulle dessutom avveckla nio utvecklingsgrupper. Ett annat förslag var att personal-försörja hemvärnet med soldater från

yrkesförsvaret. Alltså en gradvis nedläggning av det frivilliga hemvärn som funnits i över 70 år.

NÄR FÖRSVARSSBEREDNINGENS rapport kom den 13 juni samma år så var beskedet från våra politiker tydligt, de ville se en utveckling av hemvärnet – inte nedskärningar. Några år senare börjar vi se resultaten: längre övningar, ersättning till våra soldater och förbättrad materiel.

JAG TROR DE flesta är rätt tacksamma för det nu, övriga Försvarmakten är inne i en omstrukturering som kommer att ta flera år samtidigt som omvärldsläget försämrats. Och även i övriga Försvarmakten har synen på hemvärnet förändrats, till stor del för att man nu har bättre kunskap och dessutom inte har så många andra förband att tillgå. Att ha förband med några timmars beredskap är vitalt vid en konflikt. Annars riskerar man att förlora redan innan det första skottet avlossats.

NÄR FÖRSVARSSBEREDNINGEN presenterade en ny rapport den 15 maj i år så var det återigen goda nyheter, våra förband ska fortsätta att utvecklas för att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter och hemvärnet beskrivs som "en mycket viktig resurs för försvaret av det svenska territoriet". Hur mycket ur rapporten som blir verklighet återstår att se. Men viljan saknas inte. I historiskt perspektiv är det tydligt, hemvärnets bästa tid är nu.

EFTER BEGÄRAN FRÅN våra läsare har vi infört ett uppslag om olika befattningar, först ut är motorcykelordonnansen. Vi har även gjort ett kort film som komplement till papperstidningen. Ni hittar den på tidningenhemvarnet.se liksom fler bildspel. Återkom gärna med synpunkter och tipsa oss om vad ni vill läsa mer om! ●

Therese Åkerstedt

FOTO: PETER ENGMAN

Soldater ur Dalarnas hemvärnsbataljon visar upp en granatkastare.

Ny politisk satsning på hemvärnet

Egen lokal grundutbildning, utveckling av luftförsvarsförmågan och stöd till samhället som huvuduppgift. Försvarsberedningens rapport beskriver hemvärnet som en viktig resurs för försvaret av det svenska territoriet och förbanden bör utvecklas för att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter.

— Försvarsberedningen ser mycket positivt på hemvärnet och man verkar vara överens om hemvärnets betydelse och den tröskel som hemvärnsförbanden innebär för försvaret av Sverige. Hemvärnssoldaterna borde vara stolta över att ha det förtroende på politisk nivå, säger rikshemvärnschefen Roland Ekenberg.

I rapporten skriver man att det är centralt att det satta personalmålet om 22000 personer nås under inriktningsbeslutet, man vill även stegvis öka personalvolymen på Gotland. På sikt vill man öka hela numerären.

För att lösa personalförsörjningen pekar rapporten på att hemvärnet ska kunna lokalrekrytera till en egen grundutbildning

på fyra till sju månader beroende på befattningsinriktning. Dagens grundläggande militärutbildning är på tre månader och hemvärnet har även genomfört kompletterande militär utbildning på tre månader för gruppchefer. Stödjer regeringen Försvarsbereidningens förslag så kan alla hemvärns-soldater som genomgått grundutbildning direkt utbildas för sin befattning, exempelvis tunga vapen.

— Det nuvarande personalförsörjningssystemet har inte tillgodosett våra behov, det nya systemet är väldigt flexibelt och ger möjlighet till chefsutbildning och

utbildning av specialister. Det möter på ett bra sätt de behov vi har, säger rikshemvärnschefen.

Hemvärnets huvuduppgifter är i dag att skydda, bevaka och ytövervaka. Beredningen anser att även stöd till samhället ska bli en huvuduppgift för att öka hemvärnets tillgänglighet i fredstid. Hemvärnet kan även komplettera polisen vid behov och vid särskilda händelser, exempelvis med avspärrning av objekt eller områden, yttre bevakning, trafikreglering och eftersök av saknade personer inom ramen för existerande regelverk. Liknande uppgifter som

”Hemvärnet får en ny huvuduppgift, utvecklade förmågor och en utökad grundutbildning som säkerställer personalförsörjningen.”

Roland Ekenberg, rikshemvärnschef

Vad är de viktigaste frågorna rörande hemvärnet?

Hemvärnet har en viktig roll i försvaret av Sverige och hemvärnsförbandens operativa effekt ska stärkas ytterligare. Detta bland annat genom att hemvärnsförbanden utvecklas för att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter. Därför föreslår vi att hemvärnet ska utveckla bataljonsledningsförmåga, utrustas med granatkastare och burna luftvärnsrobotar där uppgifterna kräver det. Hemvärnet bör även i större utsträckning kunna bidra med bevakningsresurser för att stärka skyddet av samhällsviktig verksamhet vid kriser.

Cecilia Widegren, Moderaterna

Hemvärnet/nationella skyddsstyrkans betydelse för försvarets operativa förmåga, tillgänglighet och flexibilitet kommer att öka. När hemvärnet/nationella skyddsstyrkans betydelse i krigsorganisationen växer behöver förbandens beväpning ses över och stärkas. Samtidigt får hemvärnet/nationella skyddsstyrkan en viktigare roll vid civila katastrofer. Förmågan att, i samarbete med civilförsvaret, myndigheter och frivilligorganisationer, värna samhällsviktiga funktioner och infrastruktur vid till exempel naturkatastrofer är viktig och ska utvecklas.

Peter Rådberg, Miljöpartiet

Miljöpartiet anser att hemvärnet har en central roll vid kriser. Jag tycker det är bra att Forsvarsberedningen lyfter fram att hemvärnsförbandens tillgänglighet ska öka i fredstid och därmed dess samlade förmåga att stödja samhället vid allvarliga olyckor i fredstida kriser. Det är också bra att Forsvarsberedningen skriver att stöd till det övriga samhället ska, tillsammans med den militära uppgiften, vara en huvuduppgift för hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna.

Peter Rådberg, Miljöpartiet

Viktigast torde vara en tyngre beväpning för hemvärnet. Granatkastare och Robot 70 medger en breddad användning av förbanden och väsentligt större eldkraft. Inte minst Gotland får ett upprustat hemvärn, som också ska stärkas numerärt, en reell betydelse för försvaret av vår mest strategiska landsända.

Allan Widman, Folkpartiet

På personalförsörjningsområdet läggs en rad konstruktiva förslag, vilket Centerpartiet välkomnar. Centerpartiet anser att det är utmärkt att Forsvarsberedningen föreslår att hemvärnsförbanden bör utvecklas för att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter, t ex med granatkastare och burna luftvärnsrobotar, liksom att hemvärnets numerär på sikt bör bli högre än dagens mål om 22 000 soldater. Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna utgör en stor del av arméstridskrafterna och är en mycket viktig resurs för försvaret av det svenska territoriet.

Centerpartiet

Vi anser att Hemvärnet är en viktig del av det svenska försvaret, som ibland glöms bort. Det viktigaste tycker vi är att säkra återväxten när det gäller rekrytering och en bra modern beväpning. Beväpningen behöver också utgå från varje hemvärnsförbands huvuduppgift, vilket gör att de kommer att se olika ut över landet. Gotlänningarna kommer att se annorlunda ut jämfört med stockholmare eller västerbottningarna t.ex.

Torbjörn Björlund, Vänsterpartiet

Den pågående utvecklingen mot att hemvärnet ska kunna lösa mer kvalificerade uppgifter, i såväl fred som krig, behöver fördjupas. Kristdemokraterna påtalade förra året behovet att därför också ge hemvärnsförbanden tillgång till mer kvalificerade vapensystem, vilket Forsvarsberedningen delvis svarar mot. Vidare anser vi att hemvärnet behöver utvecklas till basen i ett system avsett att underlätta mottagning av vänskapligt sinnade utländska stridskrafter i Sverige.

Mikael Oscarsson, Kristdemokraterna

Det är positivt att hemvärnets numerär bör växa liksom att man nu tar upp möjligheten att utrusta hemvärnet med mer kvalificerad materiel. Ett orosmoln är att hela försvarsorganisationen är underfinansierad, vilket gör att man måste sätta frågetecken för regeringens möjligheter att genomföra en satsning på hemvärnet. Vi har länge förespråkat att Hemvärnet tillsammans med vissa värnpliktsförband ska utgöra kärnan i ett återupprättat territorialförsvaret med närvaro i hela Sverige.

Sverigedemokraterna

den nedlagda beredskapspolisen hade.

– Vid sidan av de militära uppgifterna löser vi en stor del av stödet till samhället redan i dag, även om vi inte har avsatta resurser för det, säger rikshemvärnschefen.

För att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter föreslås bland annat att granatkastare tillförs, något som det redan pågår försök med i Dalarna. Även burna luftvärnsrobotar som Robotsystem 70 kan bli aktuellt där uppgifterna kräver det, liksom förmågan att bistå Trafikverket vid byggandet av reservbroar. Man pekar även på att bataljonsledningsförmågan kan utvecklas.

– Det innebär att vi utvecklar vår förmåga att lösa de militära uppgifter vi har redan i dag, exempelvis försvar av flygbaser, påpekar rikshemvärnschefen.

För att öka hemvärnsförbandens operativa effekt anser beredningen att hemvärnsförbanden delvis bör utrustas med direktanskaffad materiel anpassade för våra behov. Personbil 8 och den interna gruppradion är två exempel på ny materiel som redan börjat levereras till förbanden. ●

FILMEN
FINNS PÅ
WEBBEN

www.tidningenhemvarnet.se

BEFATTNING: ORDONNANS

Nu kan ni se ett nytt klipp på vår hemsida och Youtube-kanal, i samband med temasidorna om befattningen "motorcykelordonnans" spelade vi in en kortfilm. Ni hittar den på www.tidningenhemvarnet.se eller sök på "Hemvarnstidningen" på youtube.com. Foto och redigering: Emil Marczak/Marczak Film. ●

Högst andel soldater i Norrland och på Gotland

Är du en 39-årig man, född i Sverige, med en nettoinkomst på 257 000 kronor och gymnasial eller eftergymnasial utbildning? Då passar du in på den statistiska genomsnittssoldaten i hemvärnet.

Statistiska centralbyrån har undersökt de 15 000 personer i hemvärnet som fick någon form av ekonomisk ersättning av Försvarsmakten under 2012. Jämför man hemvärnets personal med en jämförelsegrupp, se faktaruta, så är andelen högt utbildade större än genomsnittsbefolkningen med samma ålder och könstillhörighet. Även medianinkomsten är högre, särskilt för kvinnor, när man räknar med ersättningen vi får från

Försvarsmakten. Medianinkomsten efter skatt är 257 000 medan jämförelsegruppen tjänar 243 000 kronor, jämför man med hela åldersgruppen 20-64 år är klyftan 30 000 kronor.

Störst hemvärnsengagemang finns i Norrland och på Gotland, 27 av de 30 kommuner med störst andel hemvärnsaktiva finns i Norrland och allra högst är det i Överkalix och Övertorneå med drygt två procent av befolkningen i åldrarna 20 till 64 år. Göteborg är den kommun som har flest hemvärnsaktiva, 625 personer, följt av Stockholm och Linköping. Trots att Malmö är Sveriges tredje största kommun hamnar den först på 13 plats. ●

Fakta:

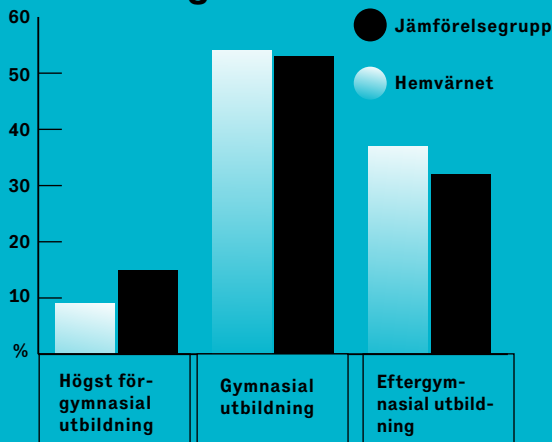
Statistiken är baserad på de 15 000 personer inom hemvärnet som fick någon form av ekonomisk ersättning av försvaret under 2012.

Jämförelsegruppen har skapats genom ett slumpmässigt urval där varje person i hemvärnet har tilldelats 10 jämförelsepersoner med samma kön, ålder, kommundillhörighet och födelseland (inrikes/utrikes född). Man har inte tagit hänsyn till att personalen i hemvärnet är säkerhetsklassad.

KÄLLA: SCB:s tidskrift Välfärd

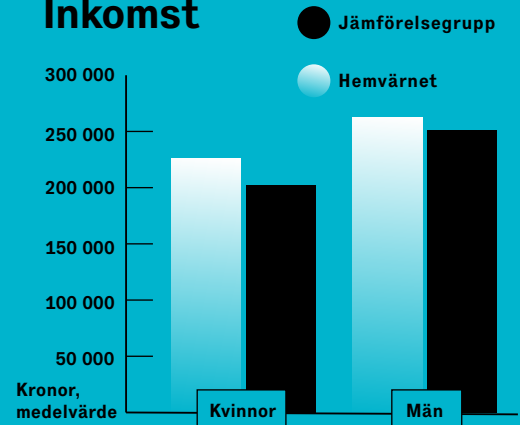
Hemvärnssoldater:

Utbildning

Kvinnorna i hemvärnet har högre nettoinkomst än kvinnor i jämförelsegruppen.

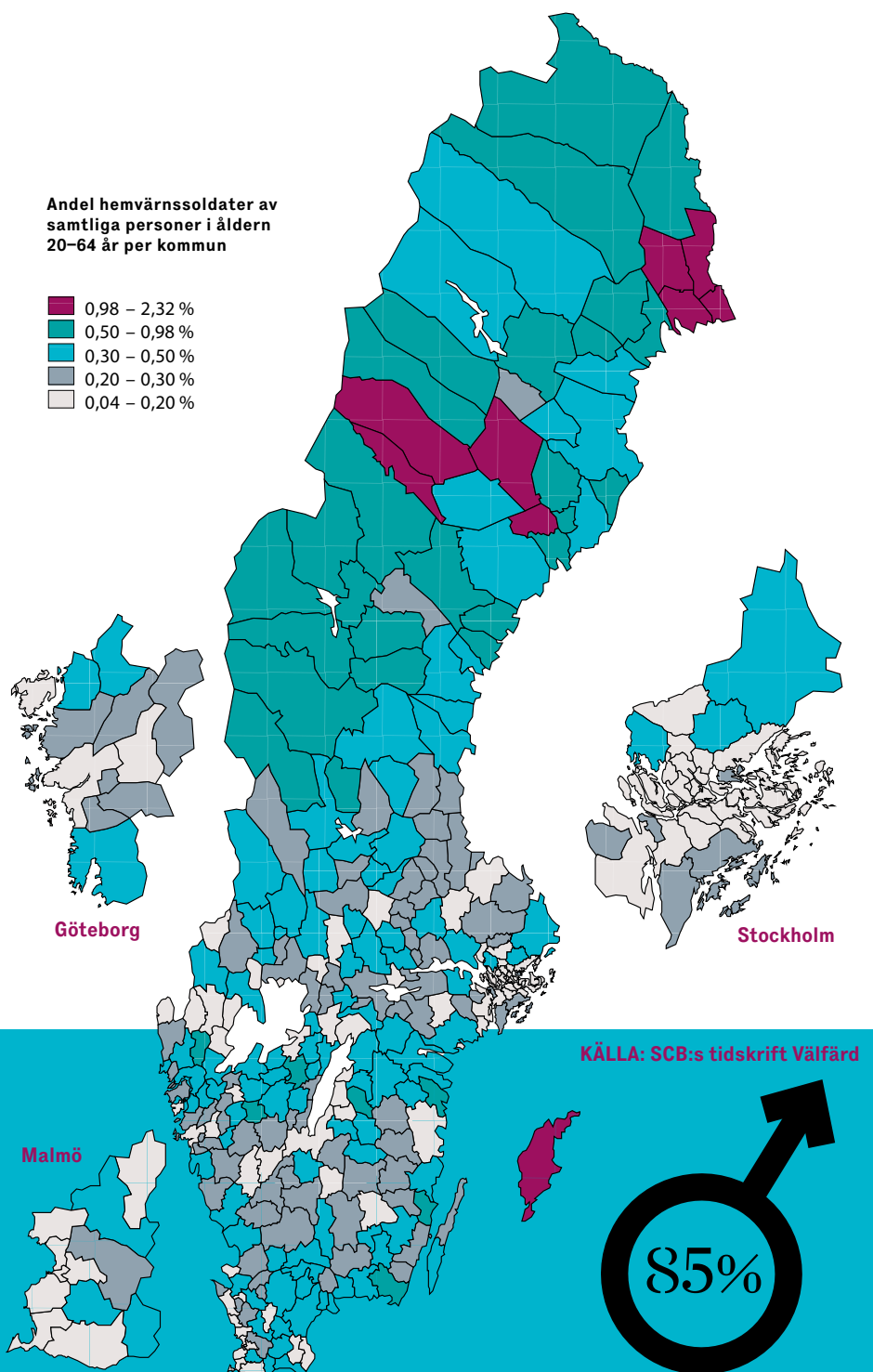
Inkomst

96

procent är födda i Sverige.

Andel hemvärnssoldater av
samtliga personer i åldern
20–64 år per kommun

KÄLLA: SCB:s tidskrift Valfärd

Medianvärdet på ersättningen,
som är skattefri, var drygt 7 000
kronor och varierade mellan
3 500 kronor och 37 000 kronor.

Åldersfördelning

Medianåldern
bland de aktiva
var 39 år för män
och 41 år för
kvinnor.

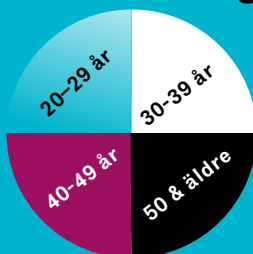

FOTO: JONAS WALLSTRÖM

Utvärdering klar

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap och Havs- och Vattenmyndigheten har tillsammans genomfört en utvärdering av åtgärderna vid oljeutsläppet vid Tjörn. I undersökningen presenteras några lärdomar för kustkommuner och länsstyrelser i allmänhet:

- Förberedelse är A och O för alla inblandade parter
- Klargör roll och uppdrag – vem ska göra vad?
- Tänk efter inför saneringen – hellre rätt än snabbt
- Kommunicera bättre
- Oljeutsläpp kan bli dyrt för liten kommun

KOMMUNENS BESLUT att avböja hjälp från frivilliga, förutom Försvarsmakten/Hemvärnet, av framför allt säkerhets- och samordningsskäl bedöms som klokt. Saneringsarbetet var förenat med vissa risker och man anser det svårt att på ett säkert och effektivt sätt utbilda och leda personal som är ovan med både arbetsuppgifterna och arbetsmiljön. Som stöd för detta menar man att antalet skador hos personalen i stort sett var obefintliga, i alla fall på kort sikt.

När det gäller de eventuellt skadliga effekter som oljan kan ha på personalens hälsa så ska man utgå från att olja är hälsofarligt, tills provsvar kommit, och att arbetsgivaren har ett stort ansvar för att personalen använder skyddsutrustning.

Fakta: Den 10 september 2011 kolliderar en belgisk fisketrålare med ett maltesiskflaggat bulkfartyg 20 sjömil utanför Jyllands västkust. På eftermiddagen den 15 september upptäckts olja som driver in mot Tjörn, det visar sig vara det största utsläppet på västkusten någonsin. Under det flera veckor långa saneringsarbetet bidrar Försvarsmakten med bland annat hemvärnssoldater och Super Puma. Mer än 700 ton olja plockas upp.

Fanförare från Värmlands Hemvärnsbataljon och Fallskärmsjägarskolan.

Till minnet av stupade

Fyra brittiska soldater miste sina liv men vänskapsbanden som knöts mellan Skottland och Värmlands regemente har bestått långt efter deras fall. Nu 69 år senare hedras deras minne.

När rikshemvärnschefen på årsdagen avtäckte minnesstenen vid sjön Røjden i Torsby kommun var stämningen mycket känslösam och rörande bland de som samlats. Det har gått 69 år sedan de fyra brittiska soldaterna omkom då flygplanet, Short Stirling LJ899, den 10 maj 1945 tvingades nödlända i sjön Røjden på gränsen mellan Norge och Sverige.

Soldaterna tillhörde en av bataljonerna som sattes upp under 2:a världskriget vid The Kings Own Scottish Borderers (KOSB). Historien sträcker sig tillbaka till 1600-talet och Värmlands regementes första chef, skotten Alexander Leslie. En släkting till honom grundade KOSB och under 1980-talet skapades länken mellan

de två regementena. Ett vänskapsförband som bland annat innebar utbyte av officerare.

– Vi beslutade att det var hög tid att manifestera detta och säkerställa att det som hände den 10 maj blir ihågkommet, säger Bengt Fransson chef vid Örebro-Värmlandsgruppen och är en av krafterna bakom initiativet.

Minnesceremonin var ett samarbete mellan Torsby kommun, Svenska kyrkan och Försvarsmakten. Uppslutningen var stor – Kanadas ambassadör, Storbritanniens militärattaché, Värmlands landshövding och kommunfullmäktiges ordförande i Torsby var på plats. Men också anhängare till de förolyckade närvarade och för några av dem var det första gången på olycksplatsen.

– Vi är väldigt glada för alla som deltog. Uppmärksamheten efter en sådan här tragisk händelse är i någon mån en del i att läka, säger Bengt Fransson och fortsätter:

– Att medverka och se vilken tacksam-

het denna dag skapat hos de anhöriga är en känsla som jag kommer bära med mig livet ut, säger Bengt Fransson.

I samband med den ceremoniella dagen bedrevs även rekrytering och både Värmlands hemvärnsbataljon och frivilligrörelsen visade upp sin verksamhet för de besökande i Torsby. Detta för att även fånga upp det intresse som finns för hemvärnet i länets norra delar. ●

Hemvärnet försvarade flygbas

En av de viktigaste uppgifterna för 36:e hemvärnsbataljonen är att försvara flygbas Ronneby. Bataljonen ingår därmed som en självklar del i årets flygvapenövning.

För Hemvärnet började övningen redan på måndagen då befäl tillhörande bataljonen ryckte in för att förbereda deras krigsförbandsövning. På torsdagen gick hemvärnsalarm och alla soldater ryckte in. Därmed kunde bataljonen påbörja sin huvuduppgift att bevaka, skydda och försvara F 17.

I och med att hemvärnet har denna uppgift så kan flygbasbataljonen lösa sin huvuduppgift, att betjäna flygplan. Det i sig betyder att 172:a stridsflygdivisionen kan komma i luften och lösa sin uppgift

— försvara Sverige mot främmande makt, vilket är huvuduppgiften denna övning.

Dagens första övning var att bärga en lastbil som kört fast. På riktigt. Förbandsinstruktörerna hade verkligen lyckats i sitt uppsåt att fastna. Lastbilen stod nersjunken i leran över hjulaxeln. Personal ur bärgningsgruppen kom snabbt på plats och påbörjade bärgningen. Det visade sig inte vara så lätt men till slut lossnade lastbilen.

På övningsområdet Hultet låg andra delar ur hemvärnsbataljonen grupperade med tuffa poster som inte släppte en endaste obehörig över bron. På en annan plats övades posteringstjänst och där blev det eldgivning direkt då fienden närmade sig. Posteringen löste sin uppgift — rapportera, fördröj och bekämpa. ● Kent Löving/F 17

HEMVÄRNET I MEDIA

P4 Östergötland rapporterar från 30:e hemvärnsbataljonen som deltog under Flygvapenövningen 2014. De 450 soldaterna mobiliserades runt om i Linköping för att bland annat försvara Malmen från sabotagegrupper. Även Blekinge, Gotland och Småland var del av den stora övningen där totalt 3 300 personer deltog.

TV 4 Nyheterna och P4 Västmanland gav sig ut i skogen för att träffa Västmanlands hemvärnsbataljonen som genomförde sin krigsförbandsövning. Årets övning var utspridd på flera platser för att ge soldaterna chansen att öva på många typer av skyddsobjekt.

Runner's World

Rune Larsson, hemvärns-soldat och skribent på Runner's World, har skrivit en krönika om varför han är med i hemvärnet. Ni kan även läsa en intervju med honom i vårt nummer 5/2013.

Dagbladet Sundsvall uppmärksammar Medelpadsbataljonen som övade i de Ångermanländska skogarna. Tre hundra hemvärnssoldater deltog där ett av målen var att säkra terräng utanför Bräcke.

Helsingborgs Dagblad träffade Stina Finsch som varit aktiv under 70 år i Helsingborgs Armélottakår. Hon berättade om Andra världskriget, kamratskap och om att servera mat till kronprinsen.

Lördagen den 14:e juni klockan 12 till 16 har en ny utställning om FMCK och motorcyklar vernissage på Hemvärns-museet i Vällinge utanför Stockholm.

FOTO: HANSEMAN SAMUELSSON

1719

ägde slaget vid Stäket och rysshärjningarna rum. Nu öppnas dörarna till HAMN – Sveriges första slagfältsmuseum i Fisksätra.

MUSIKKÅRER I NORGE

På uppdrag av Högkvarteret var Hemvärnets Musikkår Göteborg/Borås i Kristiansand, Norge, den 17 maj och deltog i årets nationaldagsfirande. Uppdraget bestod av tre delar. Två parader, "Skoletog" med cirka 8 000 skolelever som genomfördes genom täta publik i centrala delarna av staden på förmiddagen och på eftermiddagen var det på "Borgertog". Dessutom genomfördes en konsert i Christiansholms fästning.

Bilderna är tagna vid en annan övning.

Vattnets hjältar

Det var i början på april under 373:e båtkompaniets SÖF som övningen plötsligt övergick till en räddningsinsats för båtcheferna Mattias Törnqvist och Christoffer Lindgren.

De befann sig med en G-båt utanför Hasslö i Karlskronas skärgård för att öva navigationskompetens och lokalkännedom. Men när de styrde in i ett mindre sund fick de plötsligt syn på en båt som låg och drev med motorn uppdragen.

– Människorna ombord vinkade till oss. Vi tyckte att det såg märkligt ut, säger Mattias Törnqvist.

De beslutade sig för att kolla så att allt stod rätt till och puttrade långsamt fram till båten. Ombord fanns en farfar, hans son och barnbarn. De hade hamnat fel och båten satt nu fast i ett fiskenät och de lyckades inte ta sig loss.

– Vädret var ruggigt och familjen frös. Det fanns ingen annan i närheten så de blev väldigt glada över att vi dök upp, säger Mattias Törnqvist.

DE TVÅ HEMVÄRNSSOLDATERNA gjorde värnplikten tillsammans som båtchefer i Karlskrona, och efter det föll det sig

naturligt att bli en del av hemvärnet. Nu tjänstgör de tio dagar om året som båtchefer.

– Det är ett skönt avbrott från vardagen, säger Mattias Törnqvist.

DE LYCKADES lösgöra båten och bogserade sedan in den till trygga land. De tre passagerarna var mycket tacksamma för räddningsinsatsen.

– Det var första gången som jag fick agera skarpt och det kändes väldigt bra att få hjälpa till. Det är en viktig samhällstjänst vi gör, säger Mattias Törnqvist. ●

HEMVÄRNETS INSATSER:

Gimo/Alunda. En 43-årig man rapporteras saknad av anhöriga, Uppsala bataljon deltar i eftersöket med ett tjugotal soldater samt hundpatruller. Mannen hittas medtagen dagen efter och förs till sjukhus.

Motala. En 58-årig kvinna försvinner efter att ha lämnat lasarettet i Motala. Polis letar med hund och helikopter och 30:e

Livgrenadjärbataljonen ställer upp med ett tjugotal soldater i sökandet. Efter nästan ett dygn återfinns kvinnan och förs till lasarettet för kontroll.

Bräcke. Under Fältjägargruppens hemvärnsövning hittadas resterna efter en död människa. Polis med hundar kallas till platsen där de finner en kropp. Kvarlevorna skickas till rättsmedicinska i Umeå för att identifiera personen.

Marma. Soldater och fordonsförare ur 241:e hvarsatskompaniet

deltar vid eftersläckning av en brand som brutit ut på Marma skjutfält. Det brinner på flera ställen men de lyckades snabbt få branden under kontroll.

Ludvika. Hemvärnets hundpatruller söker efter "försvunna" elever från Knutsboskolan. Barnen får gömma sig i skogen och lämna spår efter sig så att hundarna kan nosa sig fram. Målet med övningen var att både barn och hundar ska veta hur de ska agera om någon kommer bort.

**HAR NI
GJORT EN
INSATS?**

Mejla red@tidningen
hemvarnet.se

Hastighetsövervakning – trafikmoment

FOTO: CARL ALM DJERF

”We see a completely new security situation in Europe, less predictable & more dangerous. This has implications now & for the future”

Natos generalsekreterare
Ander Fogh Rasmussen på Twitter

Fler militärpolis förordnade

För andra året i rad har militärpolisföreningen, som sorterar under Försvarsutbildarna Stockholm, genomfört ”Repetitionskurs militärpolis”. Utbildningen syftar till att skapa fler tillgängliga militärpolis till Försvarsmaktens insatsorganisation.

Den första repetitionskursen som Militärpolisföreningen genomförde under 2012 blev mycket lyckad och fick ett mycket bra utfall. Repetitionskursen 13/14 har totalt levererat elva militärpolis som kan förordnas för att lösa uppgift som militärpolis.

Utbildningen bygger helt och hållet på Försvarsmaktens militärpolisenhets kursplan och omfattar totalt 40 timmar. Denna repetitionskurs genomförs normalt som en veckokurs, men Militärpolisföreningen har valt att genomföra utbildningen uppdelat.

– Militärpolisföreningens utbildning fördelas på enskild inläsning, hemten-

tamen, två kvällspass samt en heldags praktisk examination/utbildning. Totalt omfattar utbildningen cirka 40 timmar. På så vis ges eleverna möjlighet att till del studera på distans, vilket är en förutsättning då eleverna kommer ifrån i stort sett hela Sverige, säger kurschefen och militärpolisinstruktören John Sigurdsson.

Den praktiska examinationen ägde rum i slutet av februari på Hemvärnets stridsskola i Vällinge, strax utanför Stockholm. Under den praktiska examinationen prövades eleverna i olika moment som har direkt koppling till den vardagliga militärpolistjänsten, så som ordnings-, trafik-, utrednings- och säkerhetstjänst. Under den praktiska examinationen medverkade en representant från Försvarsmaktens Militärpolisenhet som hade till uppgift att följa upp och kvalitetssäkra verksamheten. ●

Carl Alm Djerf
Militärpolisföreningen

Paolo Roberto håller i fyspass under Ledningsregementets friskvårdsvecka.

FOTO: JIMMY CROONA/COMBAT CAMERA/FÖRSVARSMAKTEN

Medevac-helikopter övar i Afghanistan. I april återvände de sista ambulanshelikoptrarna till Sverige.

FOTO: JIMMY CROONA/COMBAT CAMERA

Sista flygningarna

Den 18 maj avlöstes fortsättningsstyrka 26 (FS 26) av FS 27 som sätts upp av förbandet I 19 i Boden, där ingår även en omstruktureringsstyrka som sätts upp av Trängregementet. Omstruktureringsstyrkans uppgift är att förbereda överlämningen av den svenska basen Camp Northern Lights till den afghanska armén och avveckla den svenska förläggningen Birka på den tyska basen Camp Marmal.

I april återvände de sista ambulanshelikoptrarna från Afghanistan. Sverige har haft ambulanshelikoptrar av typen helikopter 16 Black Hawk stationerade där i över tre år. Totalt har cirka 300 personer arbetat i helikopterenheterna i Afghanistan.

Kriget om sanningen

Falska uttalanden och missvisande bilder, okända avsändare och skadliga länkar. Den försvarspolitiska utvecklingen har gjort att ord som propagandakrig, psykologiska operationer och psykologiskt försvar börjat debatteras igen.

David Bergman är en av grundarna av det svenska psyopsförbandet. Han har psyops-utbildning från USA samt erfarenhet av psyops-arbete i Afghanistan, doktorerar i psykologi och är en av författarna till den nyutkomna boken "Krigspropaganda".

Vad är psykologiska operationer respektive propagandakrig?

– Det råder begreppsförvirring, psykologiska operationer är ett militärt verktyg som är del av en militär operation. Det vi ser i Ukraina är en nivå över, en samordning på strategisk och politisk nivå. Ryssland kallar det oftast informationskrigsföring, i väst snarare informationsoperationer eller strategisk kommunikation och ivardagligt tal kallas det för propagandakrig.

Hur har det fungerat i Ukraina-konflikten?

– Det är extremt framgångsrikt, Ryssland har erövrat delar av ett annat lands territorium utan att knappt avlossa ett skott. Det är ett skolboksexempel. Det är oerhört skickligt planerat och genomfört och har krävt koordinering på hög nivå, både diplomatiskt, ekonomiskt och militärt.

– Den nya ryska militära doktrinen från 2010 tar upp att fördelningen mellan militära och civila verkansmedel ska vara ett till fyra. Det är ett "tyst" krig, de vill nog inte ha ett öppet krig utan i så fall provocera fram Ukraina. De har lärt sig läxan från Georgien 2008 då de inte tog tillräcklig hänsyn till egen befolkning eller Georgiens befolkning.

Vilka är målgrupperna?

– Rysslands befolkning. De har piskat upp anti-nazistiska stämningar mot Ukrainas befolkning och rättfärdigat en intervention mot landet.

Personal ur 10:e Psyops genomgår grundutbildning i KSP90. 10:e psyopsförbandet är officerare, soldater och civilanställda med varierande bakgrund. Viktiga kompetenser bland personalen är bland annat marknadsföring, kommunikation, psykologi, sociologi, antropologi och analys.

– I Ukraina har de har organiserat och understött de etniskt ryska försvarsgrupperingarna genom klassisk gerillakrigsföring, att gå in med specialstyrkor och bygga upp motståndsrörelsen som sedan störtar regimen.

– Propaganda riktad mot Sverige, Carl Bildt har till exempel pekats ut som CIA-agent. Jag tycker även att det varit mer "nazister" i medierapporteringen, att de som finns lyfts fram för medierna.

– Världspressen. Russia Today har haft tydliga anti-Nato kampanjer. Bombningen av Serbien har framställts som folkrättsvidriga för att sänka Natos trovärdighet.

Behöver vi ett psykologiskt försvar?

– O ja, vi behöver både psykologiska operationer vilket är ett offensivt verktyg i en konflikt inom ramen för militära operationer, men även ett psykologiskt

försvar som är den defensiva delen för vår egen befolkning.

Var för tror du att det avskaffades?

– Det sågs nog som en "kalla kriget-relik" som bara behövdes när Sovjetunionen fanns.

Har du några råd till hemvärnssoldater?

– Var mediekritisk, det pågår medveten mediemanipulation. Fråga dig vem som vill få ut den här informationen och av vilken anledning.

Var inte naiv vid kontaktför-sök, exempelvis via internet, även om du tycker att du är obetydlig så är det bra för främmande makt att ha koll på vilka förmågor vi har.

Några av de som bloggar om försvarsfrågor har rapporterat om kontaktför-sök på bland annat Twitter?

– Jag har inte upplevt det själv, men de måste ju kartlägga vilka som skriver vad. ●

**VETA
MER OM
NÅGOT?**

Maila intervju tips till
red@tidningen
hemvarnet.se

Fakta:

Psykologiska operationer har som mål att påverka beteenden och attityder hos målgrupper i ett konfliktområde. Exempel på önskade beteenden kan vara att personer röstar i ett politiskt val, avbryter stridshandlingar eller överlämnar vapen. Budskapen sprids till målgrupperna främst genom möten och samtal, men även genom tryckta produkter och radiosändningar.

Försvarsmaktens 10:e psyopsförband ingår i Ledningsplatsbataljonen som sätts upp av Ledningsregementet.

Källa: forsvarsmakten.se

Medierapportering

Vän eller fiende? Bild från när Telekrig-bataljonen övar trauma-akutsjukvård.

Anders Lindberg, ledarskribent på Aftonbladet, var en av dem som tidigt

varnade för det propagandakrig som omgärdat Ukrainakonflikten.

— Om det här är en modell av hur Ryssland agerar, och deras förmåga att skapa vilseledning, så är det livsviktiga kunskaper för vårt försvar. Propagandan har haft en enorm inverkan. De har ockuperat delar av ett annat land med hjälp av psykologiska operationer, uppbackat med militära resurser.

Hur har Sverige påverkats?

— Vi har fullständigt urusel beredskap för att ens känna igen psykologiska operationer när vi ser dem. Inledningen av Ukraina-krisen borde vara en väckarklocka. Det är en provkarta på hur mediebevakningen inte bör se ut, men det gäller även den officiella informationen. Statsministern uttryckte förståelse för Rysslands situation, det visar hur dåligt förberedda vi är för den här typen av propaganda att inte ens han klarar av att se igenom den.

Vad tror du att det beror på?

— Mediernas stora problem är att vi är vana vid att det finns två parter och vi rapporterar vad de säger. När ryska medier ljuger rakt av så rapporteras det som en åsikt av två.

Det fanns riktiga journalister på plats i Krim, som kunde rapportera, men de var "ena sidan". Som att det fanns två versioner när ryssarna ljuger för att legitimera sin krigsföring. Jag tror det blev en väckarklocka för många.

Hur påverkade propagandan medierapporteringen?

— Medan Ryssland byggde upp sin förmåga och transporterade in sina trupper i Krim handlade debatten om Ukraina, inte att Ryssland invaderade ett annat land. Tydliga exempel är hur stor debatten var om det högerextrema partiet Svoboda och hur problematisk den nya regeringen i Ukraina var. När ryska trupperna var på plats, så blev det diskussion om det var ryska trupper, trots att de var uppenbart för alla att det handlade om militära resurser. Så här stora förband är inte självförsvarstrupper. Det är en idiotisk diskussion att föra när det kommer militära fordonskolonner.

Hur kunde det vara så framgångsrikt?

— Russia Today och rt.com har blivit en alternativ nyhetskälla som man kommit att lita på, ett alternativ till USA och EU. Det är ett enormt effektivt propagandainstrument. Men det har dock börjar spåra ut och blivit för nationellt. Exempelvis då de visade bilder på "flyende vid gränsövergången till Polen", vilka inte var sanna. Och kvinnan som är "drabbad" som uppträdde på flera olika ställen. Man kan inte rapportera om liknande saker så många gånger utan att bränna förtroendet.

Vad kan man göra för att förbättra rapporteringen?

— Vi måste vara mer observanta på propaganda. Kunskapen finns i Sverige, och det fanns för tjugo år sedan en beredskap på redaktioner och myndigheter. Förr visste man att man skulle vara självkritisk, det ska man alltid vara, men särskilt i en krigssituation. Har man reportrar på plats som säger en sak och en part som ljuger för att legitimera sin krigsinsats, då måste man säga att de ljuger. Man måste

skicka dit folk själv, vilket många medier gjorde. Trots det blev första rapporteringen så fullständigt fel.

Beror det på att journalister har för dåliga militära kunskaper?

— Jag tror att de stora redaktionerna har tillräcklig kompetens, men ett problem rent allmänt att militära frågor inte är ett prioriterat område vilket gör att en djupare bevakning blir problematisk. Några av oss sa att det var propaganda, gå inte på det, så det fanns de rösterna. Men det behöver bli fler. Sedan behövs det en pågående diskussion inom branschen om hur vi behandlar sådana här saker. Just nu är det aktuellt men det är bara sex år sedan Georgien och händer det om sex år igen kommer Krim vara borta från nyheterna.

— Vi behöver även hitta ett system för att få tidiga varningar för att något sådant här kan hända. Kanske via organisationer som jobbar med mänskliga rättigheter eller Reportrar utan gränser som varnar om inskränkningar i pressfrihet.

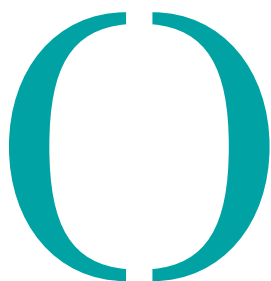
Vad borde myndigheterna göra?

— När vi hade styrelsen för psykologiskt försvar gjorde de bland annat analysuppdrag för bakgrundkunskap, det vore nog klokt att återuppta lite av den kunskapen och de metoderna. Exempelvis utbildningar som journalister kan gå. Det centrala är att erbjuda kunskap, inte att styra rapporteringen, och ge människor verktyg att känna igen propaganda. "Alla uppgifter om att motståndet ska upphöra är falska", var något alla visste förr. Lite så ska man förhålla sig till militära operationer.

— Jag tror att MSB behöver uppgradera sin närvaro i offentligheten, de behöver vara mer aktiva och synliggöra det de gör så de skapar en trygghet. Visa att de har koll på läget. De får gärna presentera studier hur den ryska propagandan runt Krim såg ut i en europeisk kontext. Där är MSB rätt instans att visaså här fungerar det i praktiken.

Man kanske till och med ska prata om psykologiskt försvar, för att tydliggöra att det är en uppgift för dem. ●

Psykologiskt försvar

Olle Wästberg, tidigare krigsplacerad avdelningschef vid Styrelsen

för psykologiskt försvar och generaldirektör för Svenska institutet, är en av dem som påtalat behovet av ett psykologiskt försvar.

Du beskriver händelserna i Krim och Ukraina som "ett klassiskt propagandakrig"?

– Det är helt klart, Ryssland har velat prägla verklighetsbilden, dels på öppna sätt i tal och påståenden men även rena förfälskningar som exempelvis bilden på "ukrainare som flydde till Ryssland", men de har även kommit med rena propagandistiska påståenden. Man har utnyttjat den ryska televisionen och det är påtagligt hur man i västliga medier okritiskt återgivit detta. Man har inte granskat saker särskilt kritiskt.

"Psykologiska operationer är en militär aktivitet som inte ska bedrivas mot svensk civilbefolkning i fredstid."

**VETA
MER OM
NÅGOT?**

Maila intervju tips till
red@tidningen
hemvarnet.se

Är vi för godtrogna i Sverige?

– Vi har en public service-syn, när två träter är det inte ens fel. Det är en del av neutralitetsprincipen. I den nedrustning som skett har vi även rustat ned källkritiken.

Du efterlyser bland annat en strategi mot rysk propaganda?

– Styrelsen för psykologiskt försvar hade som uppgift att bedriva akademiska studier om propaganda och publicera den, vilket gjorde att det blev diskussioner. Vad som behövs är analyser och att man i skolorna har undervisning och upplysning i källkritik så man lär sig se propaganda. I spåren av andra världskriget fanns det bland annat handledning

för lärare och som hette just propagandaaanalys.

Har nya informationskällor, som internet och sociala medier ökat behovet?

– I hög grad, eftersom internet likställer allting. Förr byggdes allt på kända röster men det är inte relevant när människor söker information på annat sätt, då har behovet av källkritik och propagandakunskap blivit väldigt centralt.

Vad behöver vi försvara oss mot?

– Sveriges rykte utomlands är viktigt, vi har ett "en veckas försvar" så vi måste få hjälp utifrån. Ska vi få det måste befolkningen i de länder som ska göra det tycka att Sverige är värt att hjälpa. Svenska institutet fyller delvis denna uppgift. De borde ha en sådan utsagd roll att arbeta med journalister i andra länder vid en krissituation eller skymningsläge.

Försvarsmaktens psyops-förband ska ju bland annat kunna "möta olika former av informationsoperationer riktade mot myndighetens verksamhet"?

– Psykologiska operationer är en militär aktivitet som inte ska bedrivas mot svensk civilbefolkning i fredstid. De verkar i andra länder medan vi tagit bort det egna psykologiska försvaret. Det behövs en myndighet som har en be-

redskapsuppgift, som huvuduppgift, nu är den en av många hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Hur kan hemvärnet bidra?

– Hemvärnet spelade en viktig roll i gamla psykologiska försvaret, i kris och krig handlar mycket om att stärka försvarsviljan och sprida kunskap och då är hemvärnet med sin djupa folkförankring väldigt viktig.

Behöver man utbilda hemvärnssoldater i detta?

– Det kan man göra, men dessutom tycker jag att hemvärnet kan ha en utsagd roll i det psykologiska försvaret. ●

Engagemang utan slut

Han reste 2 000 kilometer utan milersättning för att vara med på helgövningarna hemma i Sverige. Driven av att hela tiden bli bättre ser han att hemvärnet ger honom något som inget jobb kan ge.

Det är med glimten i ögat David Lewin kommer gående efter att ha parkerat cykeln vid Hornstull. Svarta converse på fötterna och det mörka håret aningen ostyrt i vinden. Det har gått åtta år sedan han ryckte in i lumpen. I en tid då det var lättare att slippa undan än att faktiskt få göra värnplikt fick han träna hårt för att få platsen. Resultatet av hans ansträngning blev elva månader vid I19 pansarbataljon på ledningsplutonen. Månader som kom att ge honom titeln sergeant. Men som för många andra blev den intensiva tiden i grönt mer än nog.

– Efter muck kände jag att jag aldrig ville sätta på mig uniformen igen.

Och planen efter värnplikten stod redan klar – en flytt till Storbritannien för att läsa miljövetenskap. Väl på plats dröjde det inte länge innan han upptäckte att något saknades. För den nymuckade David blev det nya livet en kulturkrock.

– Alla på min nya skola var yngre än mig, framförallt till åldern men även till livserfarenheten. Det kaos som uppstår då ungdomar ska leva tillsammans på ett campus kom som en chock, jag saknade den stabilitet jag tidigare haft.

Studiernas stillasittande fick honom också att sakna att göra saker praktiskt. Och snart väcktes längtan efter uniformen igen, längtan efter tydlighet och någon som kunde säga "du är här, du ska dit".

Trots att han var miltals från hemlandet så gick han med i hemvärnet.

– Jag hade inget emot att flyga hem över helgen för att vara med på övningar. När vi räknade på min resväg var den ungefär 2 000 kilometer. Tyvärr fick jag ingen milersättning, säger han och skrattar.

DAVID STANNADE fem år i Storbritannien för att avsluta sina studier. En gång missade han flyget men har annars uppfyllt kontraktet varje år.

– Mina kollegor i hemvärnet blev även mina vänner, vilket var en stor motivation till att åka hem. Men också att få möjligheten till att göra saker där jag kände spänning och faktiskt tyckte att det var roligt.

Han trivdes även med Försvarsmaktens strategi för att ge feedback.

– Sättet att kommunicera är ärligt och öppet. Man tar någon åt sidan och säger åt dem vad de måste bli bättre på. Här ute i den vanliga världen blir människor ledsna över sådant. De tar saker personligt.

David har flyttat tillbaka Sverige och bor nu i Nacka tillsammans med sin sambo.

Engagemanget i hemvärnet är fortfarande starkt, av den enkla anledningen att han tycker att Sverige, som ett land där folk får uttrycka sina olika åsikter och vara olika, är värt att försvara.

Men rollen som gruppchef tar mycket av hans tid och han hjälper också till som instruktör och figurant. Han är ändå kluven till mycket inom verksamheten: bristande framförhållning, obrukbar materiel, ofullständig utrustning och brist på kompetens.

– Det är svårt att motivera människor när grundläggande saker inte fungerar. Många gånger är det inte en säker arbetsplats och hade det varit i det civila hade jag aldrig gått med på det. Också den ideella aspekten gör det svårt. Man kan aldrig räkna med vilka man faktiskt har.

– Det här är inte något luciatåg, det handlar om liv och utan krav kan vi inte leverera. Vi ska kunna träffa det vi skjuter på. I strid finns inget andrapris.

Han drömmer om en trovärdig försvarspolitik och en finansierad organisation. Men han ser att hemvärnets verksamhet har utvecklats positivt. Övningarna har blivit svårare men också roligare.

– Tidigare fick vi höra att vi var bra. Nu får vi höra vad vi kan bli bättre på och får även hjälp att bli det. Det finns inget som motiverar mig lika mycket som att bli bättre. Att se mig själv i spegeln och känna att jag har utvecklats.

Och han har inga planer på att sluta, istället är han redo att ta nästa steg.

– Så länge jag orkar fysiskt och psykiskt kommer jag att vara med. Det finns ingen annanstans där jag utvecklas så mycket i medkänsla och beslutsfattande. Det är en fantastiskt bra upplevelse jag inte får på något annat jobb. ●

**VETA
MER OM
NÅGON?**

Maila intervjutips till
red@tidningen
hemvarnet.se

Namn: David Lewin

Ålder: 27

Bostadsort: Nacka

Civilt yrke: Egen företagare

Värnplikt: 2006-2007 I19

Befattning: Stf gruppchef Stockholms hemvärnsbataljon

Sättet att kommunicera
är ärligt och öppet. Man
tar någon åt sidan och
säger åt den vad den
måste bli bättre på.

VÄSTRA

A photograph of a forest scene. In the foreground, there is a wooden railing with a dark blue metal handrail. A vertical pine tree trunk is in the center. The background is a dense forest of green trees.

Sverige befinner sig i krig och Fältjägarbataljonen och Medelpads hemvärnsbataljon har mobiliserat. Fientliga trupper har landsatts längst kusten och deras uppgift är att skydda viktiga knutpunkter längs Europaväg 14 för att säkerhetsställa en viktig eskort från Trondheim. ▶

Uppdrag i BILF

I

I koken puttrar lappskojs och potatis till dagens lunch övervakat av kokgruppcheferna Michael Edlundh och Martin Sjödin.

– Jag känner mig som en inventarie efter cirka tjugo år i hemvärnet, men det här är första övningen som kokgruppchef, säger Michael Edlundh.

I höstas höll en lokal kockutbildning i Matfors vilket gett fem nya kockar bara till den här övningen.

– Utbildningen var jättebra, vi fick lära oss allt från grunden, säger han och berättar att han hjälpt till i komet tidigare när han ingick i packgruppen.

Tillsammans gör de tre koken i bataljonen över trehundra portioner per måltid.

– Vi lagar så mycket mat på övningarna att vi inte hinner skjuta så mycket, säger Martin Sjödin som även är kock civilt.

UNDER ÖVNINGEN stridsleds bataljonerna av Militärregion nord i Boden som har en framskjuten ledningsplats i området. Det 145:e hemvärnsunderättelsekompaniet agerar B-styrka och ska spana mot de två bataljonerna. C-styrkan som krigar mot Medelpadsbataljonen kommer från Ångermanlands hemvärnsbataljon. Fredrick Edström och Peter Nordin har byggt en vägbomb för att fördröja tåtkompaniet. Men det blir ingen strid i korsningen eftersom insatskompaniet använt indirekt eld med hjälp av den underställda granatkastarplutonen och de blir utslagna direkt. Men längre bak stöter kompaniet på hårt motstånd, en kilometerlång rishög gör att sikten mellan plutonerna är obefintlig och det enda som skvallrar om hur striden går är eldgivningen och chefernas order via radion.

– Jag hör bandvagnsljud, det kommer åt det här hållet. När jag ser den är den

Kokgruppen skalar 30 kilo isterband till middag under ledning av kokgruppchefen Martin Sjödin.

Fredrick Edström och Peter Nordin tar sin uppgift som C-styrka på fullt allvar och har byggt en "vägbomb" med tryckplatta för att fördröja anfaller.

hundra meter bort, rapporterar ksp-skytten.

– Uppfattat. Försvaret tagen terräng! Bevakningskompaniets chef Håkan Eriksson har fått i uppgift att försvara höjden i stabens flank. De har slagit tillbaka ett motanfall trots sitt ringa antal.

– Vi flyttade över nästan alla soldater till insats när avtalen gjordes om och har bara en grupp stridande soldater kvar. Nio av tio som jag rekryterar går till insats, säger han.

På plussidan är att de för första gången får öva med IGR, interna gruppradion.

– Kommunikationen är enkel och går fort, man behöver inte springa runt. Den var väldigt enkel att lära sig, säger Håkan Eriksson.

Han får medhåll av plutonchefen Stefan Dalin, eller som han själv skämtsamt

säger "plutonchef slash gruppchef slash enskild soldat":

– Det är enkel handhavande och bra ljud, man hör folk klart och tydligt.

Har du upptäckt några brister?

– Vi utgick från att batterierna var laddade när vi fick dem och hittills har de haft kort drifttid. Man får totalt tre batterier per radio och de sa att de skulle hålla åtta timmar, men jag vet inte om de menade på stand-by eller när man använder dem.

LÄNGRE ÖSTERUT har Fäljägarbataljonen tagit ett av sina objekt, en strategiskt viktig bro. Medan soldaterna upprättar poster eller återhämtar sig i solskenet pustar sjuksköterskan Karin Larsson ut i skuggan av en bandvagn.

– Det är intressant att se hur hemvärnet blir allt mer viktigt. Jag har gjort tre

Det enda sambandet med sidoförbanden under anfallet är via radio.

Hundekipagen har haft fullt upp under framryckningen. Under en kort stridspaus passar de på att dricka vatten.

missioner, en i Kosovo och två i Afghanistan, det var en utmaning för mig som sjuksköterska, säger hon.

Vad tycker du om införandet av vårt nya sjukvårdskoncept och internationella rapporteringsmetoder?

– De används både under utlandstjänst och civilt och det gör att man lättare kan hantera en olycksplats även civilt. Sjukvården i hemvärnet bör utvecklas och vara som på utlandstjänsten, både när det gäller utrustning och medicin, så att man kan behålla kompetensen och för att hemvärnet ska kunna utnyttjas civilt vid stora olyckor och händelser.

Vad tycker du om införandet av strids-sjukvårdare?

– Det är en bra utbildning och ett enkelt koncept som ger väldigt mycket och kan rädda liv. Jag hjälpte till att

upprätthåll stridssjukvårdarnas kompetens i Afghanistan, de var väldigt kompetenta och fantastiska när de övade.

NÅGRA TIMMAR senare är jag tillbaka i plutonens bevakningsområde, men den här gången i sällskap med C-styrkan när de smyger sig fram i slyn. Figuranterna blir dock upptäckta av tre soldater som är ute för att sätta upp larmminor och en eldstrid utbryter. En av figuranterna blir bekämpad och den andra blir skjuten i benet. Efter att figuranten kroppsvisiterats tillkallas sjukvårdsresurser för att ta hand om fången.

– In med handen och känn efter blod, instruerar Karin Larsson sjukvårdaren medan hon fortsätter undersökningen

och meddelare åtgärderna.

– Jag lägger första förband.

– Har vi något att förflyta honom med?

– Det kommer en barmatta, säger gruppchefen som övervakar fången.

När han transporterats ut till vägen överlämnas fången till ambulans och militärpolis.

En av dem som deltog i striden är skarpskytten Marcus Larsson, ett prickskyttegevär är inte idealiskt på korta avstånd, men den här gången gick han segrande ur striden. ♦

– Vi hann se dem innan och gick ner i eldställning, det blev en duellsituation, sammanfattar han.

PER-ERIK NORMAN, vanligtvis plutonchef i Gävleborgsbataljonen, är chef för B-styrkans ”pro-jeltsiska styrkor”.

– Vi fick en förfrågan om att vara C-styrka och det är roligt att få se deras förmåga och ta med erfarenheterna till vår egen KFÖ, både de positiva och negativa. Det är jätteviktigt att A-styrkan får så bra moment som möjligt, allt från figuranter till strid.

Hur har de skött sig?

– Deras förmåga har trappats upp under övningen, jag tror de blev förvånade att vi började så intensivt. De har tagit till sig och åtgärdat sina misstag och vi har det svårare nu än vi hade i början.

Vilken är din viktigaste lärdom?

– Bättre bevakning, att man fokuserar på det man ska skydda istället för andra uppgifter.

Ett av insatskompanierna har fått i uppgift att eskortera Tolo, tanknings- och laddningsomgång, som kör ut drivmedel till insatskompaniernas fordon. De två lastbilarna parkeras, dörrar öppnas och slangar dras fram. Allt ska gå snabbt och säkert.

– Det är roligt att hålla på med, vi behöver eskort eftersom vi kör både laddning och ammunition, säger chefen Bertil Ljungberg som övervakar arbetet.

– Vi har för lite personal med full ADL-behörighet, men tjänsten går riktigt bra.

Lägre fram längs vägen har C-styrkan planerat ett eldöverfall mot eskorten. Men insatskompaniet har sänt ut en patrull längs vägen som upptäcker deras fordon och larmar, rutten läggs om och det blir istället en eldstrid med patrullen och den pluton som skickas till undsättning. Plutonens hundekipage har inga problem att spåra upp C-styrkan som bekämpas.

LÄNGRE NORRUT längs E 14 har Fältjägarbataljonens bevakningskompani fullt upp. En av plutonerna har precis fått ett larm på sin CIM-anläggning medan man redan har en patrull ute för att spåra upp misstänkta i en annan del området. En stund senare blir de beskjutna från det område som larmat. När ett av hundekipagen återvänt från patrulleringen tar de genast upp jakten på angriparna. **Riesensschnausern O'Malley**

Sjuksköterskan Karin Larsson tar hand om den skadade figuranten.

” Vi vill se vilka utmaningar det är att samordna två bataljoner. Vi kör stridsledningen fullt ut, det är ett bra sätt att testa bataljonstaberna och militärregionens stab med riktiga friktioner. ”

OLOF GRANANDER, CHEF FÖR NORRBOTTENS REGEMENTE / MILITÄRREGION NORD

är laddad och tar upp spåret som dock försvinner på de öppna ytorna inne på ett timmerupplag.

– Han är bäst på att spåra och tycker det är jättekul. När vi ska på hemvärnsövning är enda gången han hoppar in i bilen utan att protestera, säger hundföraren Peter Hellgren.

Den gassande solen och den tidigare patrulleringen tar dock ut sin rätt och de bestämmer sig för att återgå till basen för att vila och bli avlösta av det andra hundekipaget. Även de tappar dock spåret på samma ställe. Med så många som rört sig

i området blir det svårt att skilja ett spår från ett annat.

Under övningen genomför bataljonspastor Calle Wahlström korum, militär gudstjänst, hos de olika kompanierna. Ett bord och ett enkelt kors av björk har ställts fram utanför staben. Korumet inleds med trumpet och allsång.

– Målet med övningen är att skydda en konvoj som ska gå från Trondheim till Sundsvall, men vi har också ett mål med hemvärnet, att skydda vårt land, vår demokrati och våra värderingar, säger Calle Wahlström.

Tolo, tanknings- och laddningsomgång kör ut drivmedel till ett av kompanierna. Motorcykelordonannerna passar på att fylla upp tanken inför nästa uppdrag.

Bataljonspastor Calle Wahlström genomför korum hos bevakningskompaniet.

Alle man och kvinnor ombord! Ett av insatskompanierna genomförde järnvägslastning av fordon och personal och tog tåget hem.

Att vara bataljonspastor innebär att man ska bidra till förbandets själavård. Soldater ur underrättelsekompaniet hittade i början av övningen kvarlevor från en avliden person som man tror härrör från en 87-årig man som försvann förra året.

– Jag har under övningen genomfört avlastningssamtal tillsammans med kompanisjukvårdarna med soldaterna ur underrättelsekompaniet. Vi pratade om vad som hänt och hur det känns. Man går lugnt fram och ställer följdfrågor så att soldaterna kan känna efter och formulera sina känslor i ord. Det är en hjälp i bear-

betningen och ett sätt att komma vidare och börja fungera normalt igen. Men vissa saker får man leva med, säger han.

I går hade han även en minnestund över en avliden soldat.

– Jag har gjort värnplikt och flera rep-övningar, jag tycker om svenska försvarets värderingar och soldaterinran har ett väldigt bra innehåll som jag kan ställa upp för, förklarar han sitt engagemang.

DEN SISTA övningsdagen inleds med en tidig revelj, Fältjägarbataljonen ska ha tagit sitt anfällsmål redan till 08.00 och

under natten hörs skottlossning när underrättelsekompaniet försöker fördröja bataljonens transport till målet. När det sista skotten är avlossat ska ett av kompanierna transporteras hem med tåg.

UNDER LEDNING AV andreföraren körs bandvagnar, lastbilar och terrängbilar upp på järnvägsvagnarna och lastsäkras med spännband. Soldaterna transporteras i Orsa järnvägsförenings vagnar från 1937, passande nog bara tre år yngre än hemvärnet själv. Allt är klart innan avgångstid och hela operationen har gått som tåget. ●

HEMVÄRNETS MUSIKKÅR SÖDERTÖRN har deltagit i en av världens största militära tattooöfreställningar – Virginia International Tattoo. Spelningsförfrågan kom med ovanligt kort varsel varpå musikkåren fick lite mer än en månad på sig att tacka ja och öva specifikt inför detta.

Totalt reste 30 musiker plus ledning från musikkåren som tillhör Södertörnsgruppen vid Amfibieregementet till

Norfolk, Virginia i USA. Den första dagen på plats ägnade kåren åt att spela igenom alla stycken som skulle vara med på det figurativa programmet.

En föreställning är cirka 2 timmar lång och börjar med en öppningsceremoni där amerikanska nationalsången spelas innan massbandet marscherar in. Därefter har varje musikkår, dansgrupp, kör eller drilltropp ett eget uppträdande i föreställ-

Virginia

International Tattoo

ningen. Mot slutet förenades alla medverkande för att spela en mäktig final. Under finalen spelades bland annat Amazing Grace där musikkårens valthornist Julia Sigbladh sjöng en del på svenska. Musikkårens dirigent Anders Alhbin fick även äran att dirigera Parade of the Charioteers.

Musikkåren spelade även på en parad genom gatorna i Norfolk, samt en så kallad Hallabaloo. Hallabaloo är en slags

festival utanför Scope Arena två timmar före varje föreställning för att skapa stämning och folkfest. Musikkårens roll var att riva av några svenska marscher, vilket uppskattades av folk där vissa hade rest till tattooet enbart för att få höra just marscher. Efter totalt åtta föreställningar, en parad och en Hallabaloo-föreställning begav sig musikkåren mycket nöjda tillbaka hem till Sverige. ►

1. Kornettisten Joachim Müller i Hemvärnets musikkår Södertörn.
2. Under föreställningen återgav man det berömda fotografiet av Joe Rosenthal på amerikanska soldater som reser flaggan på berget Mount Suribachi under slaget om Iwo Jima 1945.
3. U.S. Air Force Honor Guard Drill Team genomför vapenexercis, soldaterna genomgår en åtta veckor lång kurs innan examination och tjänstgör minst två år.
4. Hemvärnets musikkår Södertörn under det figurativa programet. Musikkåren fick uppdraget med kort varsel vilket gjorde att de bara hade en månad på sig att öva inför resan.
5. Gruppfoto av den svenska musikkåren, innan varje föreställning spelade de svenska marscher under ett Hallabaloo utanför arenan.
6. Hemvärnstrumslagaren Sven Lundberg, andra från vänster, tillsammans med några av sina kollegor från de andra musikkårerna.

Motorcykel

ORDONNANS

Utrustning

Personlig:

Tilläggskort: **förare: mc, skoter, terränghjuling**
(inkl. hv)

Kompass M6C

Mc-hjälm (2 stycken, anskaffas lokalt)

Ansiktsskydd svart

Mc-ställ jacka

Reflexväst ta xl

Inlägg mc-ställ /s

Ryggskena mc (anskaffas lokalt)

Trafikmanschetter

Mc-handskar m/90 sv

Mc-ställ byxor

Benskydd mc-förare

Trafikdamasker

Mc-stövlar

(utöver hemvärnssoldatens grundutrustning)

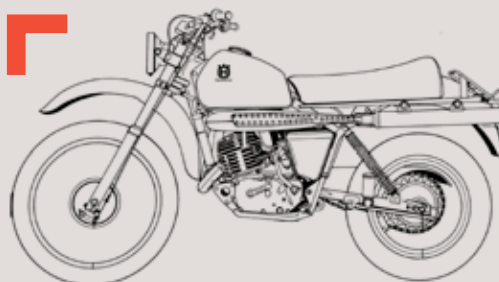
Beväpning: **Pistol 88, halvautomatisk pistol.**

Tillverkare: **Glock.**

Vikt: **905 g (inklusive fulladdat magasin)**

Kaliber: **9,0 mm**

Magasin: **17 patroner**

Motorcykel 258:

Fabrikat: **Husqvarna**

Motor: **1 cylinder, 2-takt**

Cylindervolym: **250 cm³**

Effekt: **20 hk**

Tjänstevikt: **130 kg**

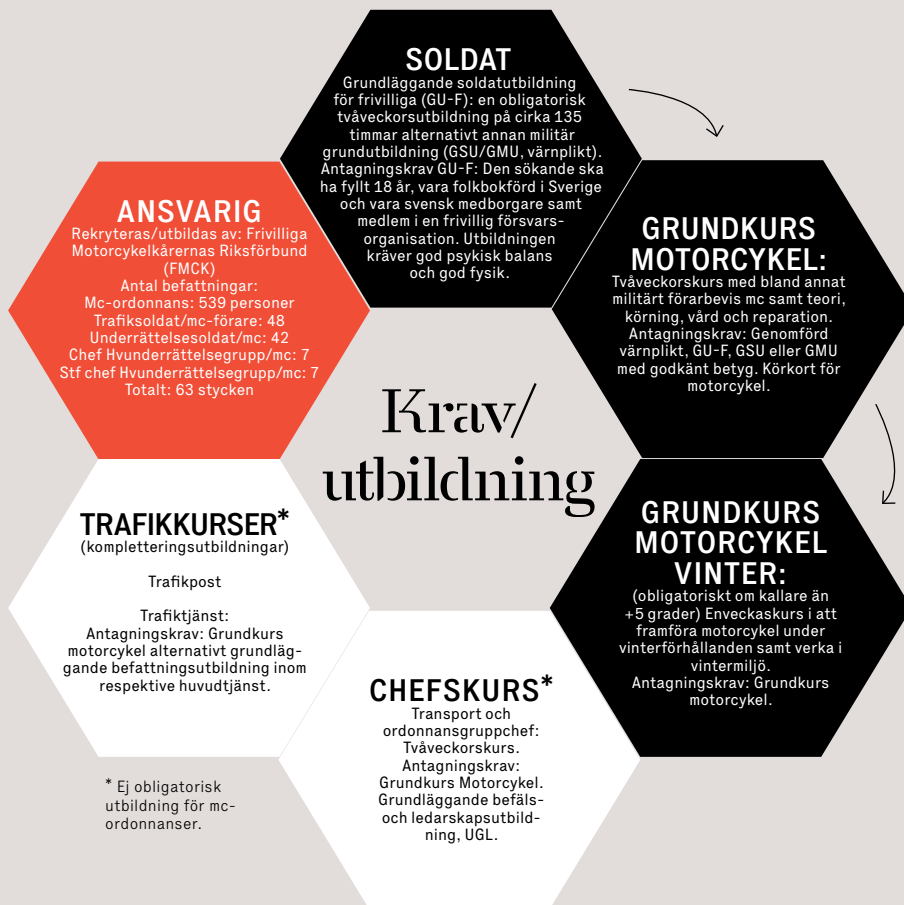
Maxlast: **200 kg**

Bränsletank: **16,6 liter**

Antal växlar: **4 (automat)**

Vadningsdjup: **0,50 m**

3000 stycken levererades 1979-85, cirka 2000 stycken förvaltas idag av fmck.

FRIVILLIGA
MOTORCYKELKÅREN

Befattning

Tjänstgöringsdagar:

8 (insats), 4 (bevakning)

Uppgift: **ordonnanstjänst med motorcykel.**

Omfattar bland annat: **ordonnansuppdrag, personlig kännedom om vägnätet inom aktuellt område samt vård av tilldelad motorcykel.**

Medverkar vid: **uppmärkning av marschvägar, sambandsplatser, rastplatser, USA-platser och slutpunkter, stabsarbete, trafikdirigering, försvar och bevakning av stabsplatsen, upprättande och brytande av stabsplats. Löser i övrigt inom förbandet förekommande uppgifter enligt chefs bestämmande.**

Hallå där ...

Magnus Persson, motorcykelordonnans i Fältjägarbataljonen.

Hur länge har du varit mc-ordonnans?

– Jag tog motorcykelkörkort 1999 och blev mer eller mindre tvångsrekryterad året efter. Så jag har varit med i 14 år.

Vad är det bästa med din befattning?

– Jag tycker det är kul att köra hoj, det är det absolut bästa. Men jag gillar även att skruva, förbättra motorcykeln och lösa problem. Och alla kompisar.

Vad gillar du med hemvärnet?

– Att träffa andra hemvärnsoldater och återuppleva värnplikten. Plus att man kan göra en insats, vid eftersök eller militära insatser om det skulle behövas. Och man får en peng så man inte går back ekonomiskt.

Vad tycker du om motorcykel 258?

– Den är kul att köra, trots att den inte är så stark. Den är lättkörd och vikten är låg, eftersom det är automatlåda så är det bara att

gasa och bromsa och man kan koncentrera sig på balansen i stället för växlingen. Det är lite mer jobb med en automatlåda, man måste byta olja oftare och se till att alla komponenter är fräscha.

Vad vill du säga till de som är sugna på att bli mc-ordonnans?

– Är man motorcykelintresserad så är det ett ypperligt tillfälle. Kontakta FMCK och kom på en träff så kan du träffa andra ordonnanser och lära dig mer om vad vi gör. Man behöver inte vara en superduktig förare innan, man får lära sig mycket bra tips och trix av kamrater och instruktörer. Motorcyklarna går att anpassa efter föraren, om man exempelvis är kort, och de är inte så avancerade så man lär sig meka med dem. Är det något lite mer avancerat så finns det tydliga och lättanvända manualer.

I ostadigt majväder ryckte två skånska hemvärnsbataljoner in med målet att skydda och bevaka. När fredens lagar inte längre gäller ställs funktionerna på sin spets.

Explosiva soldater

P

Patronerna skär genom luften när soldaterna plötsligt öppnar eld. I skydd av sina kamrater drar Lars Hedstigen från 484 kompaniet ut sprinten från handgranaten.

– Spräng kommer!

Vinkeln gör det svårt att komma ända inpå målet men han kastar iväg handgranaten som sprider gnistor och rök i luften. De tre soldaterna slänger sig ned. Kvistar och ris knäcks när deras grönlädda kroppar möter marken.

– Ettusen, tvåtusen, tretusen, ropar Lars Hedstigen, medan soldaterna skyddar sina ansikten.

En ridå av rök sprider sig inne bland träden när granaten exploderar. Den har nått sitt mål. Sekunden efter är Lars Hedstigen och hans kamrater på fötter igen och fortsätter framryckningen med öppen eld.

GULA OCH GRÖNA fält växlar om vartannat i det flacka skånska landskapet. Våren står i full blom. Det är fuktigt efter alla regnskuror men solen värmer i gläntan på Önnarps övningsfält, det är F10s gamla övningsområde.

Soldater ur bevakningskompaniet fyller på sina magasin, medan högen av tomhylsor blir större och större för varje övningsrunda. Det är fredag förmiddag och Skånes 48:e och 46:e bataljon är mitt i genomförandet av sin krigsförbandsövning, KFÖ, där övningen för bevakningskompaniet för stunden har övergått till ett rent träningsmoment.

– Det har gått jättebra hittills, även om det blir en del väntande och vädret varit lite ambivalent, säger Magnus Mellgren från Helsingborgs bataljon medan han ler och ser upp mot de dramatiska molnen.

Han är själv ställföreträdande gruppchef och ryckte in under onsdagen. Sedan gårdagen har de haft sin förläggning här på Önnarp. Sammanlagt utgör de två bataljonerna nära 500 soldater. Mellan Helsingborg, Revinge och Ystad är de utspridda för att skydda och bevaka både skarpa och fingerade objekt.

– Det är långa kedjor som ska fungera, säger Lars Hedstigen men han håller med om att övningen över lag fungerat bra hittills.

HEMVÄRNSOLDATERNAS första dygn har bestått av mobilisering och kontrollskjutning av vapnen. Kompanierna är tilldelade olika objekt där målet är att skydda och bevaka. Varje individ ska uppnå en god förmåga att utföra sina uppgifter.

– De skarpa objekten som bevakas motiverar soldaterna till att komma ut, säger Björn Åström som är övningsledare för 48:e bataljonen.

Han menar att en av de funktioner som faktiskt provas hårdast i dessa övningar är logistik och samband.

– Det är stora ytor det handlar om. Det kanske är fem mil mellan skyddsobjekten, nu testas funktionerna på riktigt och planering måste ske i alla led för att det ska fungera, säger Björn Åström.

De sista åren har inneburit nya krav för bataljonerna och även om utvecklingen är stor trycker Björn Åström på vikten av att träning måste ske för att det ska fungera.

– Vi har bara fyra dagar på oss, så tiden är knapp, säger han.

NÅGRA MIL norrut och några regnskuror senare inne på P7, Södra skånska regementet, i Revingehed står skyddsvakten Conny Nilsson framför sitt skyddsobjekt. Plötsligt kommer en röd bil framkörande. Den stannar och ut genom förardörren vinglar en överförfriskad man.

– Namn och ärende? frågar Conny Nilsson.

– Vi kollar bara lite, säger mannen på bred skånska och tar några ostadiga steg.

– Ni befinner er på militärt skyddsområde, svarar Conny Nilsson.

– Vi ska bara till pizzerian ju, säger mannen medan ytterligare tre berusade personer kliver ut ur bilen.

Conny Nilsson har varit hemvärnssol- ◆

Handgranaten har nått sitt mål. Lars Hedstigen och hans kamrater fortsätter framryckningen med öppen eld mot fienden.

dat i tio år men idag är första gången som han övar i skyddsvaktsträningsanläggningen Halvar. Det är en testanläggning för skyddsvakter med skarp ammunition som köpts in för hemvärnet i hela landet.

I själva verkligheten befinner sig Conny Nilsson på skjutbanan inne i ett varmt och aningen syrefattigt tält. Mikrofoner och högtalare är uppriggade, en fläkt är placerad i tältet, men utan att göra större inverkan. Och mannen i den röda bilen är en projektion på filmskärmen i tältet, en del av det skådespel som utspelar sig lite längre bort i skogen. Ett realistiskt sätt att träna som tar skyddsvaktsträningen till en ny nivå.

– Det är ett utmärkt sätt att öva, men det är väldigt stressande. Man blir medveten om sina fel och brister, säger Conny Nilsson medan han pustar ut.

Figuranterna är avancerade inte bara som skådespelare utan även gällande kunskaper om lagen. Den förfriskade mannen i bilen ger Conny Nilsson både ett och annat att hantera innan övningen avbryts.

– Det okända scenariot där skyddsvakten inte vet vad som väntar gör övningen mycket verklighetstrogen, säger Gert Bertilsson instruktör för Halvar.

Då tältet har plats för åskådare ger det övningen ytterligare en dimension.

– Det här en övning där åskådarna lär sig lika mycket som personen som övar. De som ser på är också mer avslappnade

Soldater ur CBRN-plutonen är i full färd med att upprätta duschen som är sista anhalten på saneringsslingan.

och kan ta in situationen från ett annat perspektiv, säger Gert Bertilsson.

FÖRBANDEN RYCKTE in med hemvärnsberedskap som övergick till hemvärnslarm och nu har regeringen deklarerat att Sverige befinner sig i krig.

– Svårigheten är just övergången från fred till krig, när nya lagar plötsligt gäller. Det behöver vi träna på, säger stabschefen Torbjörn Rix.

Han har slagit sig ned vid ett bord på terrassen inne på P 7 och solen hettar trots att molnen varslar regn.

– Även om det är svårt så är det bra att de övande får gå från noll till sina skarpa uppgifter, säger han.

Årets övning lägger stor kraft på samverkan med olika myndigheter till exempel polis och räddningstjänst – allt för att sätta övningen i ett sammanhang. Även B-styrkor och civilister ingår i övningen.

– Det är viktigt att vi tränar så verklighetstroget som möjligt. Vi har nått så långt att bataljonerna nu kan träna mot skarpa uppgifter. Konceptet på övningen är mycket uppskattat, säger Torbjörn Rix.

Medan soldaterna spenderar dagarna ute i luften måste Torbjörn Rix gå tillbaka till den syrefattiga stabsplatsen. Arbete med att kvalitetssäkra order och förbereda en stabsorientering väntar men även en joggingtur står på schemat.

Det är svettigt inne i tältet. För Conny Nilsson är det första mötet med skyddsvaktsträningsanläggningen Halvar.

Skyddsvakterna får en utmaning när en psykiskt instabil och knivbeväpnad man plötsligt dyker upp vid skyddsobjektet.

Bevakningskompaniets soldater i 48:e bataljonen instrueras på Önnarps övningsfält.

”Det är viktigt att vi tränar så verklighetstroget som möjligt. Vi har nått så långt att bataljonerna nu kan träna mot skarpa uppgifter.”

– Det är viktigt att komma ut dagligen och få frisk luft och röra på sig, säger Torbjörn Rix.

EN KARAKTÄRISTISK väderkvarn sträcker sig mot mörka moln i horisonten. Fordon har lämnat spår efter sig ut på det öppna fältet. Sedan i morse har CBRN-plutonen varit på plats och arbetat för att bygga upp en saneringsslinga.

– Efter några smärre missöden fungerar det bra, säger Benny Klein som är plutonchef.

Slangar ligger längs marken. Vibrerande ljud hörs från pumpen som transporterar vatten från en bäck upp till en stor behållare.

– Det är en konst att få gruppen att arbeta mot samma mål. Vi lär oss väldigt mycket under de här dagarna, säger Benny Klein.

Hans kamrater är i färd med att ställa upp duschen som är sista anhalten för sanering. Benen på träställningen är vingliga och de måste hjälpas åt för att få den på plats.

– Nu börjar det räta upp sig, säger Bengt-Åke Persson med ett leende. Skämtandes och skrattande arbetar de vidare tills det är dags att testköra hygien-duschen. Det läcker lite på sina ställen men det är snart åtgärdat och händer sträcks mot det varma behagliga vattnet som strömmar mot marken. ●

ENERGIFÖR- BRUKNING

Stillasittande arbete (stab):
2 300-2 400 kcal
Rörligt arbete (marksoldaten):
3 300-4 500 kcal
Mycket rörligt arbete med
tung belastning:
4 500-6 000 kcal eller mer

Mat för en soldat

Lunchlådan på jobbet, kvällsmaten hemma i soffan eller grönpåsen på en sten i skogen. Vart vi än befinner oss är mat och dryck en förutsättning för överlevnad. Men det vi väljer att stoppa i munnen styr också hur vi mår och hur kroppen klarar av att prestera.

På Karlberg vid Försvarsmaktens Idrotts- och Friskvårdsenhet, FMIF, undervisar man kring kostens betydelse. Pontus Olander förespråkar en sammansatt och varierad kost där man inte medvetet exkluderar något.

– Det vi äter påverkar både vårt sätt att agera, tänka och fatta beslut, säger Pontus Olander, handläggare för fysisk prestationsförmåga i Försvarsnakten.

Den dagliga energiomsättningen

bestäms av basalomsättning (kroppskomposition), födans termogena effekt och den fysiska aktiviteten. I slutändan handlar det om att skapa balans mellan det man gör av och fyller på med. Och för de allra flesta är det ingen nyhet.

Ute i skogen, under marsch med tung packning stiger energiförbrukningen för många långt över det vardagliga.

– Mätningar har visat att en soldat som förflyttar sig med tung packning har en energiförbrukning liknande dem som cyklar Tour de France, runt 6 500 kcal, säger Pontus Olander.

Men för soldaten finns inte alltid möjligheten att styra varken innehåll eller tidpunkt för sina måltider.

– Den klassiska arméproblematiken uppstår när man är ute i fält och inte har

Fälttips från Pontus Olander:

- Både energi och vätska ska finnas lättillgängligt så att du på mindre än en minut kan äta och dricka.

Kombinationen nötter och russin ger både bra energi och fett.

- 6 500 kcal – Undersökningar visar att en soldat under marsch har lika hög energiförbrukning som cyklisterna under Tour de France.

- Energi förbrukning = basalförbrukning + matens termogena effekt + fysisk aktivitet.

en matsal att gå till. Det måste finnas mat, men det måste även finnas tillfällen för att äta, säger Pontus Olander.

Problemet är inte alltid tillgängligheten på mat utan snarare att soldater

”Mätningar har visat att en soldat som förflyttar sig med tung packning har en energiförbrukning liknande dem som cyklar Tour de France, runt 6 500 kcal.”

ofta har kvar både mat och vätska som de inte hunnit förtära efter övningen. Detta trots att de är tilldelade en mängd som är tänkt att fylla energibehovet. Tidsbrist och avsaknad av tillfällen kan göra att soldaten inte prioriterar att äta. Och utan mat finns risken för energibrist vilket i sin tur påverkar stridsvärdet negativt. Vi styrs också av förnuft och känsla när det gäller ätandet. Förnuftet säger att vi borde äta för att orka men har vi otur säger känslan att det är osmakligt och den starkaste sidan vinner.

– Fältransonernas innehåll tilltalar kanske inte smaken hos alla. Men det viktigaste är att man äter, säger Pontus Olander.

IKKE ENERGIGIVANDE näringsämnen som vitaminer och mineraler behövs för en god hälsa. Enligt FoU:s rapport om kost och näringslära inom idrotten ökar behovet av dessa med graden av fysisk aktivitet. Men en väl sammansatt kost med både frukt och grönt täcker ofta behovet och extra tillskott är i normala fall inte nödvändiga. Inte heller Pontus Olander förespråkar extra tillskott och han tycker heller inte att man medvetet ska exkludera beståndsdelar ur kosten som vissa dieter går ut på.

– På senare år har det kommit många idéer om hur vi bör äta. Men dessa tankar har ofta sitt ursprung i en viss grupp med

en viss livsstil. För andra kan det vara väldigt osunt att applicera samma typ av kosthållning säger Pontus Olander.

Kost med till exempel lite kolhydrater kan fungera vid stillasittande arbete då man inte förbrukar så mycket energi. Men för den som förbrukar mycket energi är det inte något smart val att utesluta kolhydraterna då dessa är vår största energikälla.

– Vill man göra en förändring ska det istället vara det sammantagna energiintaget som regleras, säger Pontus Olander.

LIVSMEDELSVERKET råder till att begränsa sitt intag av sötade drycker och livsmedel. Men Pontus Olander ser det ur ytterligare ett perspektiv och menar att det inte finns någon dålig mat.

– Det är en missuppfattning att man inte ska äta socker. Ute i skogen

i vissa situationer kan det vi kallar dålig mat, till exempel att blanda vatten med socker, vara en enkel och viktig energikälla, säger han.

För soldaten blir matens tillgänglighet det viktigaste. Vid en rast på under en minut ska man kunna fylla på med både vätska och energi.

– Ät allround! Det är den totala energimängden som är det viktiga, säger Pontus Olander.●

KOSTRÅD (Nordiska näringsrekommendationer, 2012)

Kolhydrater 45-60 procent
Fett 25-40 procent
Protein 10-20 procent

Rune Larssons energikaka

(hemvärnssoldat och ultralöpare)

Ingredienser

7-8 dl havregryn alternativt cornflakes/nötter/torkad frukt etc

1 dl sirap

1 dl socker

1 dl grädde

Koka upp sirap, socker och grädde tills smeten blivit mörk.

Ta av spisen och gör "vattenkuletestet" för att se om knäcken är färdigkokt.

Häll knäcken över havregrynen och rör om.

Olja två bakplåtar och en kavel. Forma små bollar av smeten som du kavlar ut till kakor.

När allt kallnat klipp till bitar. Förvara i burk mellan smörpapper.

1

3

Läsarnas egna bilder

1. En Stridsbåt 90 har precis lämnat kajen efter att ha släppt av soldater på en ö i Karlskrona skärgård.
2. En av soldaterna i en insatspluton i Bohusläns hemvärnsbataljon fingerar en knivskada i benet och tas om hand av sjukvårdare.
3. Hemfärd efter ungdomsövning i Kiruna.
4. I slutet av maj genomförde tretton skarpskyttar slutprovet för skarpskytteutbildningen. Utbildningen har genomförts under hösten och vintern under tre helger från fredag kväll till söndag i skånska gruppens regi. I slutprovet ingick att tillverka målskiss, skjuta in målskissen, förflyttningar, ny målskiss, snabba lägen, rörliga mål i olika hastigheter, och allt på mycket långa håll. Vissa mål var på över 900 meter och inte är större än en fotboll. Samtliga skyttar blev till slut godkända.

2

4

FOTO: PETER ENGMAN

Dalabataljonen krigsduglig

Efter förberedelser och övningar under tre utbildningsår var det dags att testa Dalarnas hemvärnsbataljons krigsduglighet under årets KFÖ.

Krigsförbandsövningen var i alla stycken tillämpad. Varken bataljonschef eller hemvärnssoldater visste vilka uppgifter som skulle lösas, ej heller var i landet övningen skulle genomföras.

Hemvärnslarm utlöstes 8 maj klockan 06.00 och telefonerna gick varma i hela Dalarna. Vid pass klockan 08.00 så började de första hemvärnssoldaterna att mönstra in. Dalabataljonen aktiverades; vapenuthämtning, ammunitionsfördelning, inskjutning av vapen och sedan fältlastning av hela bataljonen.

ORDER KOM ATT gå mot norra Dalarna för att lösa uppgiften att skydda en JAS-divisions flygbas. Cirka 500 soldater sattes i förflyttning. Övningsföretsättningen var den som tagits fram för LTO "Geltic bear".

Hela bataljonen marscherade 100 kilometer genom snöglapp och regn, under radiotystnad via upprättade sambandsplatser och beordrad marschomläggning till flygbasområdet. Uppgiften löstes inom 12 timmar från att hemvärnslarm beordrats. Bataljonsstaben upprättades i

tillfälliga lokaler vid Orsa/Tallhed.

Den vältränade hemvärnsbataljonens stridsteknik och hundpatrullernas bevakningskedjor fungerade ypperligt mot en professionell motståndare av yrkessoldater.

DEN 17:E FLYGGGRUPPEN opererade dygnet runt och försåg bataljonsstaben med aktuella spaningsfotografier. Bataljonens motorcykelordonnanser och kok- och sjukvårdsgrupper hade under hela övningen tunga uppgifter att lösa. Bataljonen erhöll ny uppgift lördag 10 maj. Bataljonen fick återigen bryta upp och med insatskompanierna marschera ytterligare 100 kilometer för att fördröja en från Gävle framryckande fiende.

176:e hemvärnspionjärplutonen utförde med maskinhjälp fördröjande fältarbeten/mineringar i fiendens framryckningsväg. Insatskompanierna bekämpade fienden som stoppats av mineringarna och därmed hade bataljonen löst sina uppgifter. Förbandets krigsförbandsvärdering visar på att Dalabataljonen har uppnått krigsduglighet 4.

Börje Forslund, bataljonskvartermästare och Peter Engman, informationsbefäl vid Dalarnas hemvärnsbataljon

VIKING 14

Mellan den 31 mars och den 10 april övades militära befäl från över 55 nationer och civila från över 90 organisationer, i världens största stabsövning Viking 14.

Övningens ändamål är att civila och militära myndigheter skall få testa sin beredskap i en simulerad systemkollaps samt öka sin förmåga till samverkan mellan olika nationer under sådana omständigheter.

För att kunna få övningen att fungera inhyrdes även svensk stödpersonal från Hemvärnet och frivilliga försvarsorganisationer. Befattningarna omfattade bland annat fordonsförare, stabsassistenter, mediapersonal, real life support-personal och underättelseassistenter.

L-E Halinder

Jag vill tacka alla som var med på krigsförbandsövningen i Dalarna, speciellt Hemvärnets Ungdom samt vår löjtnant Robert Hedenskog och alla andra på 17:e hemvärnsbataljonen. Emil Lindfeldt HvU

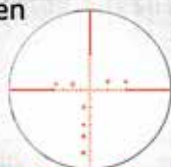
Generalagent för:
Hensoldt, March, U.S. Optics, IOR, EOTech, MeproLight, Shield, Delta Optical, Vixen, Minox, Ultimax6, Tangent Theta och Weaver

27 995 kr

March-F 3-24x52 FFP MRAD IR
Det fulländade taktiska siktet.

- 8x förstöringsväxel
- MIL/MIL medförstorande belyst riktmedel
- Extremt skarp optik
- Minsta och mest kompakta taktiska märket på marknaden
- Zero Stop

U.S. Optics MR-10 1.8-10x37 FFP GAP-MIL
Ett av världens mest robusta sikte

- MIL/MIL belyst medförstorande riktmedel
- Bästa riktmedelsbelysningen
- Mycket stabil i trackingen
- Bred förstoring i kompakt storlek

20 495 kr

EOTech 512.A65

The official sight of the good guys

- Världens snabbaste sikte
- 1 MOA punkt och 65 MOA ring tillåter skytte upp till 400m
- Monteras på alla typer av Weaver och Picatinny-skenor
- Bästa displayen
- Parallaxfritt

4 916 kr

Hensoldt ZF 4-16x56 FF LT IR
Militära siktenas "Holy Graal"

- Bästa skymningsegenskaperna
- Bästa eyeboxen
- Bästa skärpedjupet
- Bästa optiken

26 995 kr

IOR Tactical 10x56 MP-8 dot IR
En riktig terrier

- SCHOTT linser med fantastisk skärpa och skymningsegenskaper
- Kompakt och smidig storlek
- Belyst riktmedel
- Perfekt för taktiskt skytte där skärpa prioriteras

8 495 kr

Störst i Europa på jakt, taktisk och militäroptik!

AstroSweden AB / Axvallagatan 16 / 53237 Skara

George Dobre / tel: +46511 798 102 / GSM:+46 70 55 67 887

george@astrosweden.se / www.astrosweden.se

